

У П У Т С Т В О
о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста

Сарајево, мај 2024. године

На основу члана 2.9 став (1) тачка 2. Изборног закона Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/04, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24) и члана 18. Пословника Централне изборне комисије БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 32/23, Пречишћени текст), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 20. сједници, одржаној 03.05.2024. године, донијела

У П У Т С Т В О

о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1. **(Предмет)**

Упутством о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста (у даљем тексту: Упутство) утврђују се врсте бирачких мјеста, те начин и рокови за одређивање бирачких мјеста (члан 5.2 став (1), 5.12 став (1) и (2) и 5.18 став (1) Изборног закона БиХ).

Члан 2. **(Бирачко мјесто - члан 5.2 Изборног закона БиХ)**

Поред бирачког мјеста из члана 5.2 став (4) Изборног закона БиХ, овим Упутством, дефинише се и бирачко мјесто у дипломатско - конзуларном представништву БиХ (у даљем тексту: ДКП БиХ).

ПОГЛАВЉЕ II. ВРСТЕ И НАЧИН ОДРЕЂИВАЊА БИРАЧКИХ МЈЕСТА

Члан 3. **(Врсте бирачких мјеста - члан 5.12 став (1) и (2) и члан 5.18 став (1) Изборног закона БиХ)**

(1) Бирачка мјеста одређује општинска изборна комисија, а Централна изборна комисија БиХ одређује бирачко мјесто у ДКП-у БиХ, гдје своје бирачко право могу остварити бирачи који су уписани у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за гласање у ДКП-у БиХ.

(2) Изборне комисије, у правилу, формирају три типа бирачких мјеста, и то:

- а) *редовна бирачка мјеста*, на којима бирачко право остварују бирачи који гласају за основну изборну јединицу тренутног пребивалишта/боравишта;
- б) *бирачка мјеста за гласање у одсуству*, на којима бирачко право остварују расељена лица код којих се основна изборна јединица за коју гласају разликује од основне изборне јединице тренутног боравишта, и
- ц) *бирачко мјесто за гласање непотврђеним гласачким листићима*, на којима бирачко право могу остварити бирачи који су уписани у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ, а на дан одржавања избора затекну се у земљи, као и редовни бирачи који се не налазе на закљученом изводу из Централног бирачког списка, а посједују важећи идентификациони документ из члана 5.12 Изборног

закона БиХ и потврду о мјесту пребивалишта, односно доказ о ентитетском држављанству за гласање у Брчко дистрикту БиХ.

(3) Бирачка мјеста из става (2) овог члана, изборне комисије формирају путем рачунарског програма „Пасивна регистрација бирача“, у складу са чланом 8, 9. и 10. овог Упутства.

(4) Након поступка из става (3) овог члана, изборне комисије посебном одлуком и уз консултације са Централном изборном комисијом БиХ, одређују бирачка мјеста за провођење избора у Босни и Херцеговини.

(5) Општинска изборна комисија приликом одређивања бирачких мјеста из става (4) овог члана, може одредити и комбиновано бирачко мјесто. Комбиновано бирачко мјесто је спој два или три бирачка мјеста из става (2) овог члана, за које је надлежан један бирачки одбор. Општинска изборна комисија може одредити комбиновано бирачко мјесто на начин да једно бирачко мјесто буде спој бирачких мјеста:

- а) из става (2) тачка б) и тачка ц);
- б) из става (2) тачка а) и тачка ц);
- ц) из става (2) тачка а) и тачка б) и тачка ц)

Члан 4. **(Означавање бирачких мјеста)**

(1) Бирачка мјеста означавају се у зависности од типа којем припадају на сљедећи начин:

а) Редовна бирачка мјеста:

- 1) припадајући код општине (001-199), ознака ентитета (А и Б), редни број бирачког мјеста (001-499),
- 2) припадајући код изборне јединице Брчко дистрикт БиХ (200Ц) и редни број бирачког мјеста (001-499),
- 3) назив бирачког мјеста који може одговарати називу насеља или мјесне заједнице у којој се бирачко мјесто налази. Свако бирачко мјесто мора имати различит назив (нпр. бирачко мјесто 133А001 Сокоље 1, 133А002 Сокоље 2).
- 4) Редовно бирачко мјесто редног броја 000 је редовно бирачко мјесто на коме своје бирачко право остварују бирачи који имају статус расељеног лица и који су се изјаснили да желе да гласају лично у општини пребивалишта из 1991 године, као и држављанин БиХ који има статус избјеглог лица уколико се није регистровао за гласање изван БиХ. Редовно бирачко мјесто редног броја 000 се у правилу придружује другом редовном бирачком мјесту у тој основној изборној јединици које је близу сједишта општинске изборне комисије, осим ако општинска изборна комисија не одлучи да због великог броја бирача на том бирачком мјесту то бирачко мјесто остане самостално и не придружује се ни једном редовном бирачком мјесту.

б) Бирачка мјеста за гласање у одсуству:

- 1) припадајући код општине (001-200), ознака ентитета или Брчко дистрикта БиХ (А, Б, Ц), редни број бирачког мјеста (501-599).

ц) Бирачка мјеста овлашћена за издавање непотврђених гласачких листића:

- 1) припадајући код општине (001-200), ознака ентитета или Брчко дистрикта БиХ (А, Б, Ц) и три слова Н (ННН).

д) Бирачка мјеста за гласање у ДКП-у БиХ:

- 1) ознака ДКП-а БиХ (међународна словна ознака државе у којој се налази ДКП БиХ) и редни број бирачког мјеста (почевши од 01), (нпр. бирачко мјесто у ДКП-у БиХ у Аустрији -А 01).
- (2) Ознаке ентитета и Брчко дистрикта БиХ су сљедеће:
 - А - Федерација БиХ,
 - Б - Република Српска и
 - Ц - Брчко дистрикт БиХ.
- (3) Комбиновано бирачко мјесто из члана 3 став (5) овог Упутства, се означава:
 - а) 133А501ННН;
 - б) 133А001ННН;
 - ц) 133А00150Н;

Члан 5.

(Локације бирачких мјеста у Босни и Херцеговини - члан 5.1 став (1), (2) и (3) Изборног закона БиХ)

- (1) При одређивању локације бирачког мјеста, у складу са чланом 5.1 став (1) и (3) Изборног закона БиХ, изборна комисија је дужна да води рачуна о приступачности бирачких мјеста бирачима са инвалидитетима, на начин да осигура једноставнији приступ тих бирача бирачком мјесту.
- (2) Изборне комисије дужне су приликом одређивања бирачких мјеста водити рачуна да бирачка мјеста буду прилагођена условима потребним за рад чланова бирачког одбора, несметаног одвијања процеса гласања, потпуног осигурања тајности гласања, те да буду лако доступна бирачима.
- (3) Изборне комисије најкасније 15 дана прије дана одржавања избора објављују која су бирачка мјеста одређена за гласање, као и локације истих.

Члан 6.

(Бирачка мјеста у ДКП-има БиХ – члан 1.5 став (2), (3) и (4) Изборног закона БиХ)

- (1) Централна изборна комисија БиХ, најкасније 50 дана прије дана одржавања избора, доноси одлуку о одређивању бирачких мјеста за гласање у ДКП-има БиХ, гдје бирачи уписани у Централни бирачки списак за гласање изван Босне и Херцеговине односно за гласање у ДКП-у БиХ могу гласати.
- (2) Централна изборна комисија БиХ, у правилу, одређује бирачка мјеста из става (1) овог члана ако је за гласање у истом ДКП-у БиХ пријављено најмање 50 бирача. Изузетно, и уколико за то постоје оправдани разлози, Централна изборна комисија БиХ може донијети одлуку о гласању у ДКП-у БиХ и са мањим бројем пријављених бирача.
- (3) У случају да нису испуњени услови из става (2) овог члана, за гласање лично у ДКП-у БиХ, бирачима ће се омогућити гласање поштом. Централна изборна комисија БиХ о тој чињеници бираче ће обавијестити путем Министарства спољних послова БиХ и путем интернет-странице www.izbori.ba, најкасније 40 дана прије дана одржавања избора.
- (4) Одлуку из става (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ доставља надлежном ДКП-у БиХ путем Министарства спољних послова БиХ најкасније 15 дана од дана доношења одлуке.

(5) Приликом доношења одлуке из става (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ у сарадњи са Министарством спољњих послова БиХ, осим броја пријављених бирача, цијениће финансијски аспект и техничке могућности неопходне за одређивање бирачког мјеста у сваком ДКП-у БиХ.

Члан 7. (Садржај Одлуке)

Одлука из члана 6. став (1) овог Упутства, садржи сљедеће податке:

- а) назив ДКП-а БиХ и број бирачког мјеста,
- б) укупан број бирача који гласају на бирачком мјесту и
- ц) мјесто за потпис и отисак печата.

Члан 8. (Редовна бирачка мјеста - члан 5.2 став (1) Изборног закона БиХ)

(1) Редовна бирачка мјеста формирају се придруживањем једне или више улица с кућним бројевима.

(2) Изборне комисије формирају укупан број редовних бирачких мјеста и њихове локације узимајући у обзир сљедеће критерије:

- а) број бирача на одређеном бирачком мјесту, у правилу треба бити између 600 (словима: шест стотина) и 1.000 (словима: хиљаду), а не мање од 300 (словима: три стотине);
- б) бирачка мјеста у основној изборној јединици треба формирати у складу са одредбом тачке а) овог става, а распоредити тако да не буду превише удаљена за бираче који гласају на том бирачком мјесту;
- ц) једна улица може бити додијељена на више бирачких мјеста тако што се одређује који кућни бројеви у тој улици припадају којем бирачком мјесту, с тим да сви кућни бројеви у једној улици буду додијељени бирачким мјестима и
- д) свака улица ће бити додијељена одговарајућем бирачком мјесту, чак и у случају да у одређеним улицама нема пријављених бирача.

(3) Централна изборна комисија БиХ ће, на основу писаног образложења општинске изборне комисије, дозволити формирање бирачког мјеста које броји мање од 300 бирача, уколико је то бирачко мјесто удаљено од другог најближег бирачког мјеста толико да би створило потешкоћу бирачима приликом остваривања свог бирачког права.

Члан 9. (Бирачи којима се не може адекватно одредити бирачко мјесто)

(1) Бирачи којима се бирачко мјесто не може адекватно одредити придруживањем улица и кућних бројева бирачким мјестима због непостојеће адресе додјељују се бирачким мјестима која, уз претходну сагласност Централне изборне комисије БиХ, одреди изборна комисија на обрасцу који прописује Централна изборна комисија БиХ, на основу провјере стварне адресе пребивалишта бирача, а према методологији коју утврди Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података и Централна изборна комисија БиХ.

(2) Образац за додјелу бирача бирачком мјесту садржи:

- a) заглавље Централне изборне комисије БиХ, назив изборне комисије и назив, број и локацију бирачког мјеста,
- b) презиме и име бирача,
- c) јединствени матични број бирача,
- d) адресу становања бирача,
- e) број претходног и новог бирачког мјеста и
- f) потпис лица које је обрадило податке, потпис лица које је одобрило обраду података и отисак печата.

Члан 10.

(Бирачка мјеста за гласање у одсуству - члан 5.12 став (2) Изборног закона БиХ)

Бирачка мјеста за гласање у одсуству формирају се према основној изборној јединици за коју бирачи гласају, без обзира на адресе (улице и кућне бројеве) на којима бораве, и то тако да се једна или више основних изборних јединица, односно све основне изборне јединице за које се гласа, додијеле одређеном бирачком мјесту.

Члан 11.

(Бирачка мјеста за гласање непотврђеним - ковертираним гласачким листићима - члан 5.18 став (1) Изборног закона БиХ)

(1) Изборне комисије ће формирати једно бирачко мјесто на којем ће бирачи гласати непотврђеним - ковертираним гласачким листићима.

(2) Бирачи који имају право гласати непотврђеним - ковертираним гласачким листићем гласаће на једном од бирачких мјеста за гласање непотврђеним - ковертираним гласачким листићима, које ће бити у оквиру бирачког мјеста из члана 10. овог Упутства. Ако у основној изборној јединици није одређено такво бирачко мјесто, бирачко мјесто за издавање непотврђених - ковертираних гласачких листића налазиће се на редовном бирачком мјесту које је најближе сједишту изборне комисије.

(3) Бирачко мјесто из става (1) овог члана, задржаће ознаку која је одређена за бирачко мјесто за гласање у одсуству, односно редовно бирачко мјесто, с тим да ће се додати и ознака предвиђена за бирачко мјесто одређено за издавање непотврђених гласачких листића.

Члан 12.

(Додатно означавање бирачких мјеста)

(1) Ако изборна комисија није у могућности да се из техничких разлога придржава критерија утврђених у члану 8. став (2) тачка а) овог Упутства, у случају да није извршена нумерација бројева улице или насељеног мјеста, односно да су сви бројеви означени са бб, и у посебним случајевима које одобри Централна изборна комисија БиХ, за такво бирачко мјесто формираће се два или више бирачких мјеста која ће задржати исту ознаку, али ће се додатно означити словима абецете (А, Б, ...). На овим бирачким мјестима бирачки списак биће подијељен по абecedном реду.

(2) Оптималне подјеле бирачког списка, за бирачка мјеста из става (1) овог члана, одређује Централна изборна комисија БиХ или изборна комисија када Централна изборна комисија БиХ створи све предуслове за то, односно када припреми апликацију која ће омогућити

изборним комисијама да изврше ту обавезу. Приликом подјеле Централна изборна комисија БиХ води рачуна да на тако подијељеном бирачком списку буде приближно једнак број бирача и да се сви бирачи којима презиме почиње истим словом нађу на истом бирачком списку.

(3) На овако подијељеним бирачким мјестима ангажују се засебни бирачки одбори, а пребројавање гласова, односно коверти с гласачким листићима, као и утврђивање резултата врши се одвојено за свако бирачко мјесто, односно оваква бирачка мјеста су организационо самостална, али се у правилу, налазе на истој локацији.

Члан 13. **(Увид у податке)**

Центар за бирачки списак ће изборној комисији доставити све податке неопходне за доношење одлуке о одређивању бирачких мјеста, а нарочито:

- a) број бирача на сваком кућном броју сваке улице на територији њихове основне изборне јединице,
- b) број бирача комплетне улице са свим кућним бројевима и
- c) број бирача на свим бирачким мјестима послје придруживања улица и кућних бројева.

Члан 14. **(Рок за доношење одлуке - члан 5.1 став (2) Изборног закона БиХ)**

(1) Изборна комисија, у складу са чланом 5.1 став (2) Изборног закона БиХ, на прописаном обрасцу доноси одлуку о одређивању бирачких мјеста.

(2) Одлуку из става (1) овог члана, изборна комисија ће доставити Централној изборној комисији БиХ, на њен захтјев.

(3) Образац одлуке за одређивање редовних бирачких мјеста садржи сљедеће податке:

- a) назив и код основне изборне јединице,
- b) ознаку бирачког мјеста,
- ц) назив бирачког мјеста,
- д) називе свих улица с кућним бројевима које се придружују том бирачком мјесту,
- е) укупан број бирача који гласа на бирачком мјесту,
- ф) мјесто за потпис и отисак печата и
- г) рубрику „Напомена“.

(4) Образац одлуке за одређивање бирачког мјеста за гласање у одсуству садржи сљедеће рубрике:

- a) назив и код основне изборне јединице,
- b) ознаку бирачког мјеста,
- ц) назив бирачког мјеста,
- д) називе и кодове основних изборних јединица које се придружују бирачком мјесту,
- е) укупан број бирача који гласају на бирачком мјесту,

- ф) мјесто за потпис и отисак печата и
- г) рубрику „Напомена“.

ПОГЛАВЉЕ III. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 15. (Прилози)

Саставни дио овог Упутства су:

- а) образац ДБМ – образац за додјелу бирача бирачком мјесту из члана 9. став (2) овог Упутства,
- б) образац одлуке о одређивању редовног бирачког мјеста из члана 14. став (3) овог Упутства,
- ц) образац одлуке о одређивању бирачког мјеста за гласање у одсуству из члана 14. став (4) овог Упутства,
- д) слика 1а, 1б, 1ц и 1д - шематски приказ ознаке врста бирачких мјеста (ОБМ),
- е) слика 2 - шематски приказ уређења унутрашњег простора бирачког мјеста (ШБМ-1), за бирачки одбор од пет чланова, и
- ф) слика 3 - шематски приказ уређења унутрашњег простора бирачког мјеста (ШБМ-2), за бирачки одбор од три члана.

Члан 16. (Престанак примјене)

Даном ступања на снагу овог Упутства, престаје да важи Упутство о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста („Службени гласник БиХ“, број 27/22).

Члан 17. (Ступање на снагу и објављивање у службеним гласилима)

Ово Упутство, ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у “Службеном гласнику БиХ”, “Службеним новинама Ф БиХ”, “Службеном гласнику РС”, “Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ” и на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ www.избори.ба

Број: 05-1-02-2-596-1/24
Сарајево, 03.05.2024. године

ОБРАЗАЦ ЗА ДОДЈЕЛУ БИРАЧА БИРАЧКОМ МЈЕСТУ

Изборна комисија

Бирачко мјесто

(назив и број)

Локација бирачког мјеста

Р.Б.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ЈМБ	АДРЕСА СТАНОВАЊА	ПРЕТХОДНО БМ	НОВО БМ
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

Податке обрадио _____
одобрио _____

(Име, презиме и потпис)

(Име, презиме и потпис)

М.П.

Податке

ДВМ

На основу члана 2.13 став (1) тачка 2. Изборног закона Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ», бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24), а у вези с чланом 14. став (4) Упутства о врстама, начину и роковима за одређивање бирачких мјеста 05-1-02-2-596-1/24 од 03.05.2024.године, Изборна комисија _____ доноси

ОДЛУКУ
о одређивању бирачког мјеста за гласање у одсуству

ОСНОВНА ИЗБОРНА ЈЕДИНИЦА	БИРАЧКО МЈЕСТО (шифра – назив – локација)	УКУПАН БРОЈ БИРАЧА
НАЗИВИ И КОДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ ЗА КОЈУ СЕ ГЛАСА НА ОВОМ БИРАЧКОМ МЈЕСТУ		БРОЈ БИРАЧА
КОМЕНТАР:		
ДАТУМ	ЧЛАН ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ (уписати штампаним словима)	ЧЛАН ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ (потпис и печат)

133A001 Сокоље 1

Слика 1а. Шематски приказ ознаке редовног бирачког мјеста - примјер

133A501

Одсуство

Слика 1б. Шематски приказ ознаке бирачког мјеста за гласање и odsustvu - примјер

133ANNN

Непотврђени

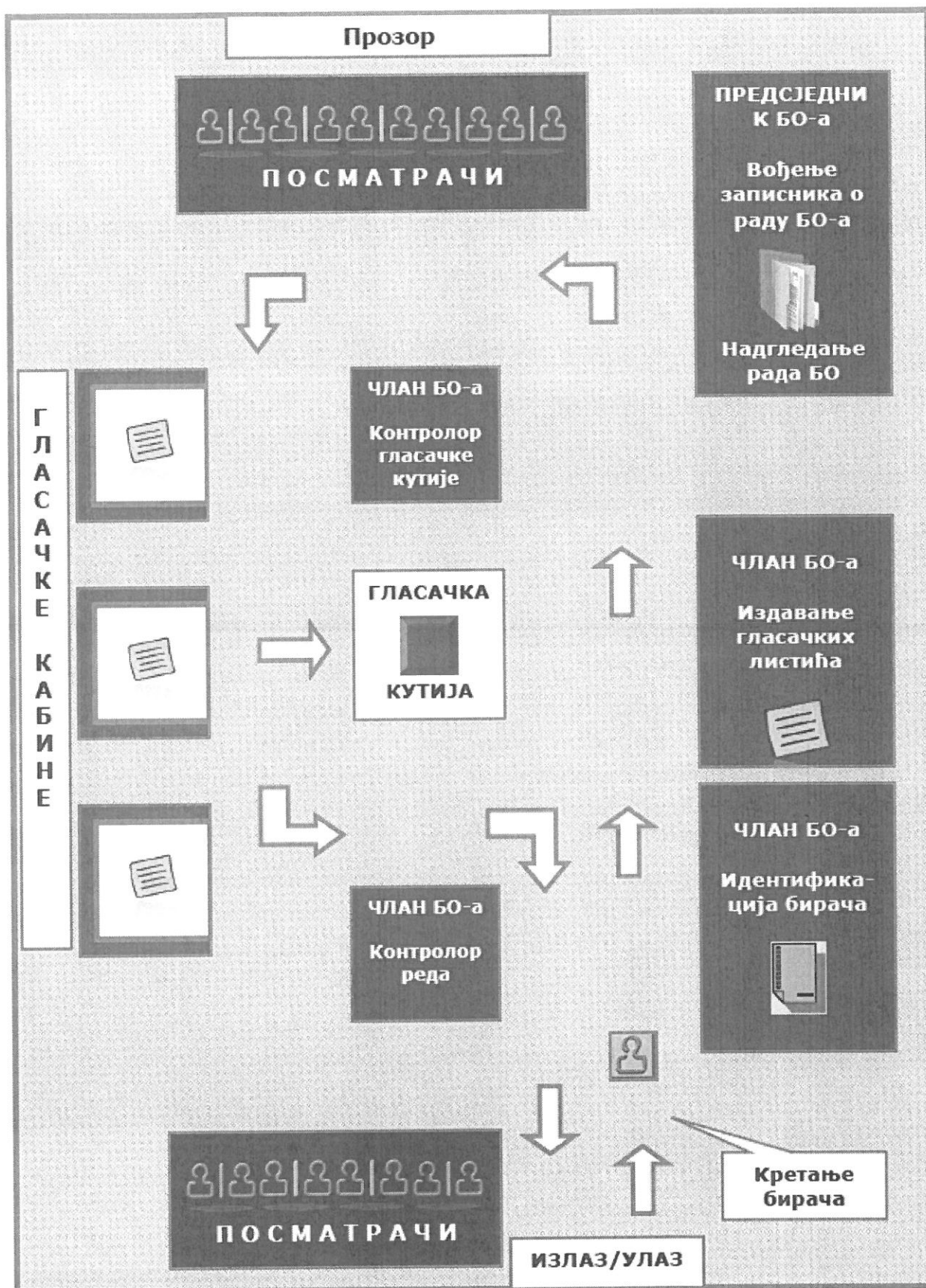
Слика 1ц. Шематски приказ ознаке бирачког мјеста које је овлаштено за издавање непотврђених гласачких листића - примјер

ДКП БиХ

у Аустрији (А01)

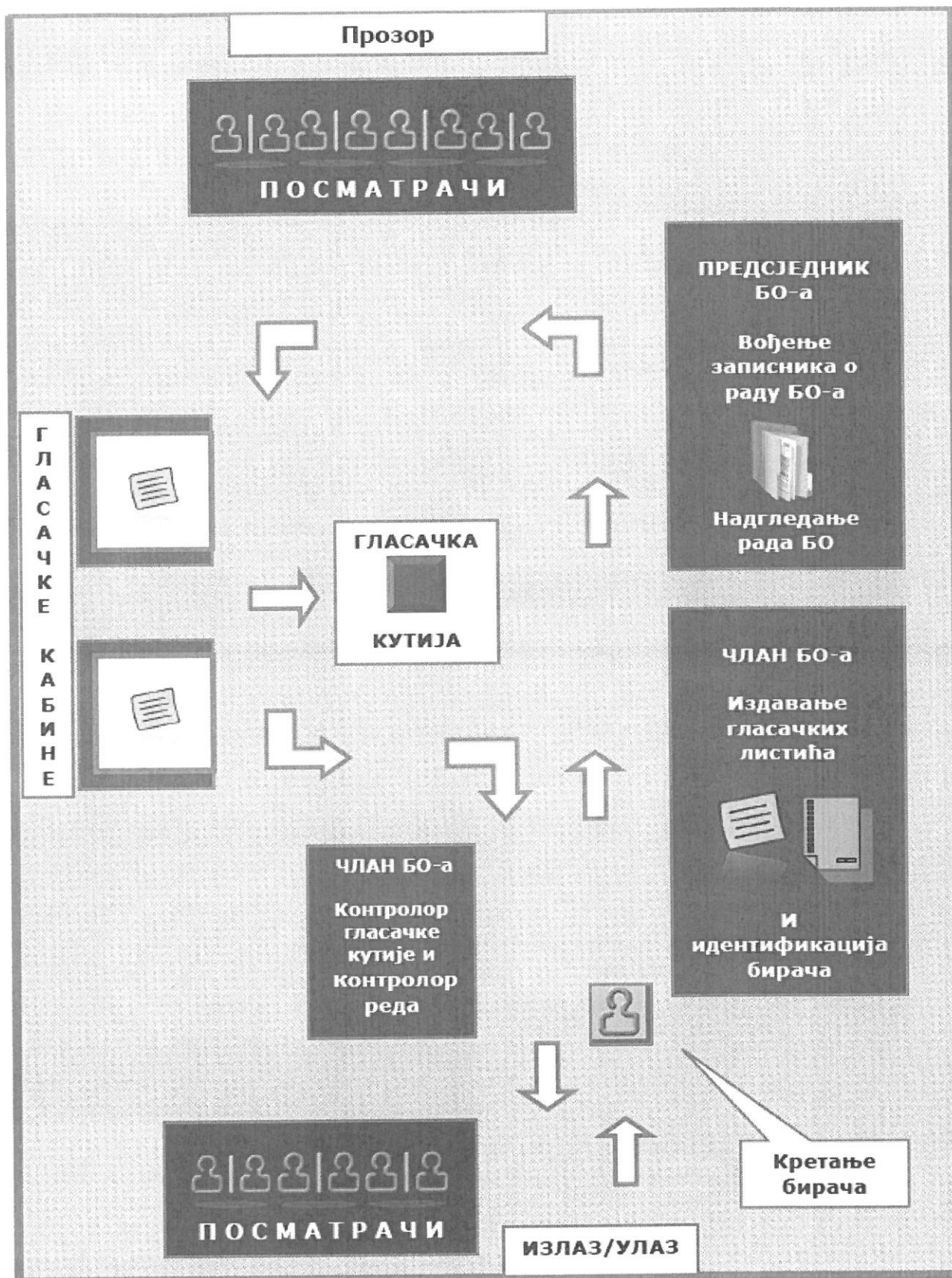
Слика 1д. Шематски примјер ознаке бирачког мјеста у ДКП-у БиХ - примјер

ОВМ

Шематски приказ уређења бирачког мјеста
(бирачки одбор који се састоји од пет чланова) – примјер

ŠBM-1

Шематски приказ уређења бирачког мјеста
(бирачки одбор који се састоји од три члана) – примјер

ŠBM-2